No. 326. 1848.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 4,50; voor de buitensteden f 5,50; franco door het geheele Rijk. Brieven, *Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG, 13 MEI.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen f 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

STATISTIEK.

32e LIJST.

Geestelijke Zaken der Provincie VRIESLAND.

Bevolking op 1 Jan. 1840 . 227,859 (1)
Katholijk deel der Bevolking 20,017
Niet-Kath. „ „ „ 207,842
Verhouding: 2 Katholijken tegen 20 Protestanten.

IV.

GRIETENIJ BESTUREN.

Menaldumadeel.

G. F. baron thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg (*Grietman*) (2). P
N. Burhoven Viëtor. P
E. K. van Aisma. P
J. S. Sevenster. P
M. L. Dijkstra. P
S. H. Westerveld. P
R. J. Hoekstra. P
A. L. van der Meij. P
S. M. Rollingswier. P
Mr. A. G. van Dalsen Fontein (*Secretaris*) P
D. W. Osinga (*Ontvanger.*) P

Franekeradeel.

J. van Beyma thoe Kingma. P
J. J. Huidekoper. P
J. P. Ennema. P
M. D. Anema. P
J. J. Pars. P
W. L. Bakker. P
F. A. Draisma de Vries. P
Mr. C. Wijbenga (*Secretaris.*) P
N. Bogtstra (*Ontvanger.*) P

Barradeel.

H. B. van der Haer (*Grietman.*) P
M. S. Donia. P
W. S. Bruinsma. P
L. G. Hilbeda. P
J. R. Hiddinga. P
C. J. Tjessinga. P
J. A. Hibma. P
E. J. Alta (*Secretaris.*) P
A. Witholt (*Ontvanger.*) P

Baarderadeel.

Mr. W. B. Buma (*Grietman.*) P
A. P. Sierdsma. P
R. J. Boorsma. P
B. T. Bakker. P
S. H. Wiarda. P
G. R. Fopma. P
T. R. Wijnia. P
Mr. J. H. J. van Wageningen (*Secretaris en Ontv.*) P

Hennaarderadeel.

Jhr. Mr. C. van Eijsinga (*Grietman.*) P
A. S. IJpma. P
L. B. Boersma. P
H. J. van Gosliga. P
B. S. Bakker. P
G. A. Wassenaar. P
S. J. Heeg. P
Mr. R. Binkes (*Secretaris.*) P
S. W. Hoekstra (*Ontvanger.*) P

Wonseradeel.

C. Binkes (*Grietman.*) P
F. Y. Tigchelaar. P
J. A. Anema. P
Y. J. Ypma. K
S. A. Buma. P
H. J. Zijsling. P
J. M. Kingma. P
H. Banning. P
H. J. Jorritsma. P
J. Binkes (*Secretaris.*) P
F. W. C. Ledeboer (*Ontvanger.*) P

Wijmbritseradeel.

Mr. S. van Welderen baron Rengers (*Grietman.*) P
J. S. Tromp. P
J. A. Visser. P
E. S. Romkes. P
T. J. Rudolphi. P
R. J. Veldhuis. P
P. J. de Hoop. P
W. W. Visser. P
H. R. Boschma. P
Mr. S. Wijbenga (*Secretaris.*) P
R. Gaastra (*Ontvanger.*) P

Hemelumer Oldephaert en Noordwolde.

E. R. baron van Asbeck (*Grietman.*) K
A. W. van der Zijp. P
B. C. Kramer. P
R. B. Bouma. P
A. M. Zeldenrust. P
M. A. de Koe. P
B. M. van der Sluis. P
J. Albarda Gerlsma (*Secretaris.*) P
J. Meinesz (*Ontvanger.*) P

Het Bildt.

Jhr. T. A. M. A. van Andringa de Kempenaer (*Grietman.*) P
J. A. Palsma. P
G. W. Wassenaar. P
W. J. Roorda. P
E. A. Bekius. P
J. A. Osinga. P
T. A. Nicolai. P
K. A. Wassenaar. P
O. Braunius Oeberius (*Secretaris.*) P
T. G. Wassenaar (*Ontvanger.*) P

(1) Op 1 Januarij 1847 bedroeg het getal zielen 247,467.
(2) P beteekent Protestant; K Katholijk; O Onbekend.

AMSTERDAM, 12 Mei.

De oneenigheid van het ministerie, en de aftreding van een deel van hetzelve, zonder dat men weet welk deel, heeft een onaangenamen indruk gemaakt. Gaan wij eene reactie te gemoet? Wij weten het, sinds geruimen tijd wordt het beproefd. Er zijn geene pogingen gespaard, om die te bewerken. Maar wij dachten, wij meenden te weten, dat zij waren afgestuit op den onwrikbaren wil des Konings, die vooruitgang en niets dan vooruitgang beveelt. Is men beter geslaagd op een deel van het ministerie? Zou de vijand binnen de vesting vrienden hebben aangeworven? En zou het daaraan te wijten zijn, dat verdeeldheid het ministerie heeft ontbonden? Zou men kunnen trachten door de gemaakte bres binnen te dringen; de erkende vrienden des volks te verwerpen, en de mannen van het behoud in hunne plaats te brengen?

Hoe men het noemen moge: het lijdt geen twijfel of de oneenigheid is toe te schrijven aan de verandering van opinie van sommige ministers, die welligt daarom van meening veranderd zijn, omdat zij zich hebben laten influenceeren door mannen van het behoud.

Wij staan dus op het punt van uit de ministeriële crisis eene reactie te zien geboren worden.

Als wij wel onderrigt zijn, dan moet het verschil voornamelijk bestaan tusschen: van de eene zijde de heeren Schimmelpenninck en Nepveu, van de andere zijde de heeren Donker Curtius en Luzac, en het verschil moet hoofdzakelijk loopen over het *al* of *niet* brengen van een meer aristocratisch element in de wetgeving.

Intusschen, als de vraag zoo gesteld is, en wij meenen het te kunnen verzekeren, dat zij het zoo is, dan kan de oplossing aan geen twijfel onderhevig zijn. Z. M. zal en kan niet aarzelen eene goede keus uit te brengen, wanneer die keus bepaald is tusschen mannen, wier verdiensten bij de natie bekend zijn, en die daarom haar volledig vertrouwen bezitten, en lieden, die zich nu pas hebben opgeworpen, en geene andere aanspraak hadden op vertrouwen, dan dat zij zich hadden aangesloten aan de eersten.

Wij bedroeven ons daarom niet over de vertraging, die deze oneenigheid aan het werk der herziening aanbrengt. De goede beginselen zullen er niet bij verliezen.

Want mogten de behoudsmannen zich door sluwe list van het bewind weten meester te maken; er zou in het land maar ééne stem opgaan, om ze te verwerpen; het zou de stem zijn van de gansche bevolking. Mogt integendeel de poging, zoo als te verwachten is, mislukken, dan zal het ministerie worden gezuiverd, en aangevuld door mannen, wier vrijzinnige beginselen bekend en onbesproken zijn.

Wij hopen, dat deze gelegenheid niet zal voorbij gaan, dat onder anderen de heer Thorbecke in het ministerie worde opgenomen. Men heeft het te algemeen betreurd, dat hij buiten de eerste combinatie is gevallen. Maar, wel ingezien, moest hij er buiten zijn; omdat men zijn doorzigt te zeer vreesde, dan dat hij in een tweeslagtig ministerie kon worden opgenomen, als het ontbondene ministerie nu blijkt te zijn geweest.

Wij begrijpen niet, hoe een groot gedeelte der Kamer de ontbinding van het ministerie heeft kunnen betreuren. En veel minder nog beseften wij, hoe men het heeft kunnen uitnoodigen, om eene toenadering te beproeven, die de reconstitutie van het ministerie zoude mogelijk maken. Ministers toch zijn geene kinderen. Als zij in de Kamer verschijnen, om te verklaren, dat verschil van meening het bestaan van het ministerie onmogelijk maakt; dan heeft men toch reden te verwachten, dat het verschil beginselen betreft. En wil men dat ministers over beginselen transigeeren? En dat nog wel in zake van grondwets-bepalingen? Dan zou men even goed, als het althans op beginselen niet aankomt, de herziening geheel kunnen achterlaten.

De zitting van gisteren, welke wij hierachter laten volgen, is een vernieuwd bewijs, dat weinige leden der Kamer op de hoogte zijn. De heeren Mutsaers, Romme, van Dam van Isselt en de Kempenaer alleen hebben bewezen, dat zij een juist begrip hebben van den toestand; de overige sprekers hebben, de heer Verwey Mejan niet uitgezonderd, eene kortzigtigheid aan den dag gelegd, welke wij zeker van hem niet hadden verwacht.

Wij verwachten gerust de beslissing des Konings. Zij kan niet uitvallen dan in populairen zin. Nederland is eene loopbaan ingegaan, waarop reactie onmogelijk is. De behoudsmannen mogen beproeven haar tot stand te brengen; het zal slechts dienen, om haar des te spoediger en onherroepelijker te verbrijzelen.

Uittreksels uit een Werkje, getiteld:

***Het leven van Jezus, een schoolboek; uitgegeven door de Maatschappij: tot Nut van 't Algemeen. Met goud bekroond. Achtste druk. Te Leyden, Deventer en Groningen, bij D. du Mortier en Zoon, J. de Lange en J. Oomkens*, 1829.**

Plaatsgebrek verhindert ons de volgende uittreksels van een woord tot inleiding te doen voorafgaan. Het zou trouwens ook overbodig zijn, onze lezers bij die uittreksels hierop in het breede aandachtig te maken, dat daarin de Godheid van Christus volstrektelijk geloochend wordt. Doch wat wij niet nalaten mogen te dezer gelegenheid te vragen, is of Katholijke ouders het voor God en hun geweten verantwoorden kunnen, kinderen naar scholen, naar de zoogenaamde *gemengde scholen* te zenden, wanneer zij aan den voor altijd bederven den invloed zijn blootgesteld van zulke schoolwerkjes en van een daarmede overeenstemmend onderrigt?

Zonder verdere aanwijzing zal hun de strekking en de geest van die boekjes en dat onderrigt door de volgende uittreksels genoegzaam verduidelijkt worden: wij gaan daarom onverwijld tot de mededeeling daarvan over.

Bl. 1. § 1 »De uitmuntende Persoon, wiens leven en lotgevallen in dit Boekje beschreven worden, was de grootste en beste Mensch, die er ooit op de wereld geweest is. Hij was volmaakt in al zijn doen. Nooit heeft Hij eenig kwaad gedaan,

maar oneindig veel goeds verrigt, niet alleen gedurende al den tijd, dien Hij hier op aarde heeft verkeerd; maar de weldaden, die Hij aan de menschen heeft geschonken, duren ook nog voort; en zullen tot aan het einde der wereld genoten worden." Hij toch heeft niet alleen, door zijne leer en door zijn voorbeeld, ons den weg gewezen tot een waar en duurzaam geluk; maar Hij heeft ook, zoo door zijne verrigtingen als door zijn lijden en dood, voor ons de verkrijging en het genot van zulk een geluk mogelijk gemaakt. Dit is zeker meer, dan een mensch kan doen! Maar Hij was ook meer dan een mensch. Hij was een Goddelijk Persoon" (daar straks was het: Hij was de grootste en beste Mensch), die zich, echter, meestentijds slechts als mensch vertoonde, omdat Hij onder de menschen leefde, *en aan menschen het voorbeeld van volmaakte deugd wilde geven*" (van *verlossing* is hier geen sprake!) »Nu en dan, als het noodig was, wilde Hij wel de kenmerken van zijne meerderheid boven de menschen vertoonen, om te doen blijken, wie Hij eigenlijk was, en wat men van Hem te verwachten had."

Bl. 7 § 3. »De zeden (van het Joodsche volk) waren geheel bedorven door veelvuldige verdeeldheden, binnenlandsche beroerten, buitenlandsche oorlogen en de onzedelijkheid der Regenten; zoodat bij dit vernederd volk de ondeugd algemeen was. Slechts weinige deugdzame en vrome menschen hoopten in stilte op, en verlangden naar eene gelukkige en algemeene hervorming in godsdienst en zeden, welke hun reeds, vóór vele eeuwen, in hunne Heilige Boeken was toegezegd. Dit verlangen....: werd nu vervuld door JEZUS CHRISTUS."

(En JEZUS kwam dus op aarde, om....... eene algemeene hervorming in godsdienst en zeden in te voeren!)

Bl. 9 § 1. »De Maagd Maria, de Moeder van JEZUS, was uit het koninklijke geslacht van David afkomstig; maar dewijl het koningschap niet meer aan dat geslacht was verbonden, was hetzelve ook langzamerhand in verval gekomen. Ook waren de omstandigheden van Maria niet ruim; zij was vervolgens getrouwd met eenen timmerman, Jozef genoemd, en woonde, met haren man, die even braaf en godvruchtig was als zij, te *Nazareth*, eene kleine stad in *Galilea*."

Bl. 10 § 2. »Gehoorzaam aan de bevelen der overheid, reisden Jozef en Maria naar *Bethlehem*, waar het, toen ter tijd, krielde van menschen, voornamelijk van de aanzienlijken des lands. Toen zij hier waren, en, wegens de veelheid van menschen, geen ander verblijf konden bekomen, dan in den stal van de *Kararunsera*, of openbare herberg, beviel Maria aldaar van eenen zoon, die, opgebakerd zijnde, bij gebrek van eene wieg, of andere ligplaats, in eene schaapskribbe werd nedergelegd. Zoo moest Maria, verstoken van alle gerijfelijkheid en gemak, zich armelijk behelpen, daar niemand op haar, of op haar kind acht gaf. Evenwel verblijdde zij zich over de geboorte van haren zoon, troostte zich met het bijzijn en de liefde van haren man; en vertrouwde in alles op de hulp van GOD, die haar hier, zoo wel als in haar eigen huis kon bewaren. — Deze gebeurtenis viel voor, bijna vier duizend jaren na de schepping der wereld (1).

(Och, Katholijken! zegt het mij, kunt gij hierin de *Goddelijke afkomst* van den Zaligmaker der wereld vinden? Er is ook geen woord gerept van de boodschap des Engels, waarom? Zeker omdat deze te geheimzinnig was en men liever de grootste der gebeurtenissen op eene geheel *natuurlijke* wijze wilde voorstellen!)

Bl. 10 § 3. De vrome Maria, die uit verscheidene omstandigheden wist, dat haar kind geen gewoon kind, maar door GOD bestemd was, om, als de lang beloofde verlosser der wereld, *eene hervorming in Godsdienst en zeden te bewerken*, en om de menschen gelukkig te maken, sprak echter hiervan niet tegen anderen; zoo nederig en zachtzinnig was zij. Maar GOD zorgde er voor, dat de menschen dit kind zouden leeren kennen, en dat ook deszelfs verhevene waardigheid bekend zoude worden. — Eenvoudige vrome Herders, die buiten *Bethlehem* hun vee weidden, ontvingen, in den nacht ter geboorte van Jesus, door eene bijzondere bestelling van GOD, berigt, dat er nu te *Bethlehem* een kind geboren was, over hetwelk in den Hemel blijdschap was, en door hetwelk de menschen zouden gelukkig worden. De Herders gingen henen, om het kind te zien, verhaalden aan Maria, wat met hen was voorgevallen; en verheugden zich er over met dankzegging aan GOD (2).

Bl. 12 § 5. Op den achtsten dag liet Maria volgens de Wet van Mozes, haar kind besnijden, en noemde het JEZUS, hetwelk zoo veel zegt als *Heiland* of *Zaligmaker*; en toen zij voor het eerst wederom in den Tempel kwam, nam zij haren zoon met zich, om Hem, als den eerstgeborenen, plegtig aan GOD op te dragen en aan deszelfs dienst te verbinden."

(Ligt in deze laatste woorden geene *miskenning* der GODHEID van CHRISTUS? Niet mij, neen U het oordeel, Katholijken en Protestanten!)

Bl. 12. § 6. « Al deze bijzonderheden, welke duidelijke blijken vertoonden van eene Goddelijke bestelling, konden wel ligtelijk iemand hoovaardig maken. Maar Maria was eene stille, opmerkzame vrouw, die zulke grootsche berigten van haren zoon wel in acht nam, doch er zich niets op liet voorstaan. Het waren veeleer sterke aanmoedigingen voor haar en Jozef, om alles wat zij konden, te besteden aan de opvoeding van het kind, dat GOD hun gegeven had. En deze vereenigde zorg was niet zonder vrucht; want JEZUS groeide zeer voordeelig op, werd gezond en sterk van ligchaam, en..... *zyne geestvermogens waren hoogst uitstekende*;.... zoodat Hij, weldra, in kunde, in wijsheid en in zedige deugd, boven zijne jaren uitstak..... Dit verwierf Hem de liefde en genegenheid van allen, die Hem kenden;.... en GOD, die een bijzonder welgevallen aan Hem had,.... zegende Hem ook bijzonder;.... zoodat JEZUS, reeds in zijn vroege kindschheid,..... het beeld (?) van God vertoonde (3).

(Genade, o GOD! genade voor de lasteraars van uwen Zoon! Bewaar ook het geloof onzer kinderen, het geloof, waarvoor onze Vaderen den marteldood ondergingen: Gij alleen zijt regt en waarheid!)

---

(1) Luk. II: 4—7.
(2) Luk. II: 5—20
(3) Luk. II: 39 en 40.

De heer Ph. J. Krieger, chef van het huis Krieger en Co. alhier, is benoemd tot Oostenrijksch consul-generaal voor de Nederlanden te dezer stede.

In de volgende week zullen de zeeuwsche eilanden Walcheren, Zuid-beveland, Schouwen en Tholen vereerd worden met het bezoek van Z. Hoogw. Mgr. de Bisschop van Curium, welke in onderscheidene parochiën aan de katholijken aldaar, het H. sakrament des vormsels zal toedienen. Dingsdag den 16 dezer wordt Z. Hoogw. te Zierikzee verwacht.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Donderdag 11 Mei.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden heeft Z. Exc. de voorzitter van den Ministerraad de volgende woordelijke verklaring afgelegd.

„Toen ik de eer had U. E. M. op den 25 Maart jl. eenige openingen te geven aangaande de daarstelling van het tegenwoordig tijdelijk ministerie, achtte ik het noodzakelijk daarbij eene mededeeling te voegen betreffende de wijze waarop dat ministerie deszelfs standpunt beschouwde, betreffende de verpligtingen, welke het oordeelde dat op hetzelve zouden moeten rusten tot dat eene definitive administratie de tijdelijke zou kunnen vervangen.

„Deze laatste, indachtig aan de aanvaarde verantwoordelijkheid, heeft getracht, aan hare roeping naar vermogen te beantwoorden. Zij heeft er zich op toegelegd, de zaken bij de verschillende departementen met den meesten ijver te behartigen en den geregelden gang der administratie te bevorderen.

„Zij heeft steeds gewaakt, om de publieke orde te verzekeren en die rust te handhaven, welke het eerste vereischte tot maatschappelijk geluk is.

„Terwijl het met vereenigde krachten in dien geest arbeidde heeft het ministerie, zoodra daartoe gelegenheid was, zich met een naauwgezet onderzoek bezig gehouden van het ontwerp van gewijzigde Grondwet, door den Koning aan het oordeel van den ministerraad onderworpen, en hoezeer daarin, zoo door gewone als door buitengewone werkzaamheden, van de tijdsomstandigheden onafscheidbaar, verhinderd, heeft de raad die taak ten einde gebragt.

„Met opzigt tot dit onderwerp echter heeft zich onder de leden van het ministerie verschil van meening geopenbaard, en het is ten slotte gebleken, dat zoodanige uiteenloopende denkbeelden onder hen bestaan als niet te vereenigen zijn.

„Het gevolg daarvan is noodwendig, dat, daar er een voorstel tot wijziging der Grondwet niet kan ontspruiten dan uit een ministerie, dat dienaangaande eenstemmig denkt, het onvermijdelijk wordt dat eene verandering in het personeel plaats grijpt.

„Tot dat einde zijn door de leden van het Ministerie hunne verschillende meeningen aan den Koning geopenbaard. Z. M. heeft, krachtens de Grondwet, alleen de bevoegdheid, de ministeriële inrigting te regelen en de uitkomst van 's Konings overweging kan ten spoedigste worden te gemoet gezien.

„Het ministerie betreurt niet minder, dan UEM. zulks kunnen doen, de vertraging, door de zoo even aangehaalde omstandigheden, in de voordragt eener gewijzigde Grondwet veroorzaakt.

„Een ieder in Nederland gevoelt de noodzakelijkheid, dat eene beslissing dienaangaande genomen worde, en deze zal, naar men vertrouwt, zich dan ook niet doen wachten.

„Intusschen kunnen de leden der tegenwoordige administratie aan UEM. verzekeren, dat zij, hoezeer in een zoo belangrijk punt verschillende, zullen voortgaan eendragtiglijk op denzelfden voet 's Rijks belangen te behartigen gedurende de dagen, die zullen verloopen, vóór dat de ministeriële schikking zal zijn tot stand gebragt. Hunne gelijke zucht, om het vaderland van dienst te zijn, staat UEM. daarvoor ten borg.

„Aan de toezegging, door het ministerie gedaan, wegens eene wijziging omtrent de accijnsen op het gemaal en het geslacht, is door hetzelve voldaan en eene concept-wet, daartoe betrekkelijk, heeft reeds den Raad van State doorloopen, zoodat zij, wanneer de aanstaande ministeriële schikking daarin geene verandering daarstelt, eerlang UEM. zal kunnen worden aangeboden.

„Het ministerie heeft gemeend, bij monde van deszelfs voorzitter, UEM. deze openingen te moeten geven, uit hoofde van deszelfs verlangen, om UEM volledig bekend te maken met al de gewigtige aangelegenheden welke in naauw verband staan met de belangen van het vaderland, die UEM. zoo zeer ter harte gaan."

De heer *van Goltstein* zegt zich te hebben verblijd, dat het werk der Grondwets-herziening spoedig ten einde zou worden gebragt. Hij had het reeds in eene vroegere vergadering gezegd en herhaalt het thans ten overstaan der regering, dat dit werk aan de orde van den dag is gesteld en niet meer kan uitblijven. Die zaak is ondernomen en moet zonder tusschenpoozen ten einde worden gebragt. Thans is hij verpligt daarbij te voegen, dat in de tegenwoordige gesteldheid van zaken zich geene belemmering behoort op te doen, om die gewigtige aangelegenheid zoo spoedig mogelijk te voltooijen. Hij herinnert, dat den 13 Maart ll. door het hoofd van den Staat aan de Kamer is gevraagd, in welke punten zij verlangde, dat de Grondwets-herziening zou plaats hebben. Den 16 Maart heeft zij die punten, in geschrift gebragt, aan het hoofd van den Staat doen toekomen en nu was het aan de vergadering alleen om af te wachten, dat te dien aanzien ontwerpen van de Regering zouden uitgaan. Men gaf de punten op, waardoor de vertegenwoordiging des volks op goede en hechte grondslagen wierd gevestigd, en meer in verband gebragt met de Regering, ten einde eenstemmig mede te werken tot het heil en het welzijn der Natie. Men uitte daarbij den wensch, dat de Staats-instellingen volmaakt zouden uitdrukken de constitutionele monarchie. De Regering heeft daarop in eene openbare zitting, bij monde van haren voorzitter, geantwoord, dat zij daarbij de Britsche constitututie tot leiddraad zou nemen, gewijzigd naar den Nederlandschen landaard. Uit de verklaring der Regering meende de spreker niets anders te moeten begrijpen, dan eene ontwikkeling van de beginselen eener constitutionele monarchie, en daarmede eene vertegenwoordiging, op goede grondslagen gevestigd. De ... dus aangewezen, om, in zamenstemming met de ... tot het heil der Natie werkzaam te zijn; zoo was ... eenkomst gesloten, die tot grondslag was gelegd ... mogt men verwachten; dat de Regering, van dat punt uitgaande, zou aanbieden de ontwerpen, waarin bedoelde beginselen waren ontwikkeld. Verder behoefde ... niet te gaan. Daartoe was de werkkring der Kamer ... kend, dat zij zich voor alsnog zou bepalen tot het ... der betere grondslagen, waarvan het heil des lands ... Zijn er nu, vraagt spr., sedert dien tijd andere de... opgerezen? Zijn er andere beginselen te voorschijn ... Hij moet zulks vermoeden. Van waar dan toch dat ... van denkwijze? De Regering zal toch niets willen ... op wat het verlangen der Kamer uitdrukt. Zij zal ... erkennen, dat die grondbeginselen, die daartoe te ... hooren, ook door de Regering zullen moeten worden ... leefd en erkend, namelijk, die betreffende de constitutionele monarchie, bekleed met de magt, en in bezit van de ... die haar toekomen. Als deze beginselen niet worden ... genomen, dan is de constitutionele monarchie in N... een droombeeld geworden. Van de zijde der Kamer ... aan de regering te kennen gegeven wat zij verlangt ... op geantwoord, dat het daarbij aangegeven denkbeeld ... daad in de Grondwet zou worden uitgedrukt. Re... verwijl kunnen en mogen bij een zoo aangelegen ... dus niet bestaan. De behandeling daarvan is dringend ... geeft nadrukkelijk in bedenking als eenmaal aan de ... steld, die zonder verwijl te doen plaats hebben.

De heer *Mutsaers* heeft het woord niet gevraagd ... het voetspoor van den vorigen spreker, eene schets ... ven van eene Grondwet, zoo als de natie die zou ver... Hij voor zich zal afwachten, wat de regering goed ... den daaromtrent voor te dragen, en tot zoo lang zal ... oordeel opschorten. Maar hij heeft bepaaldelijk da... woord gevraagd, om nadrukkelijk te verklaren, dat ... vermeent, dat eene spoedige behandeling der grondwets-her... ziening volstrekt en dringend gevorderd wordt. In de ... die wij beleven, is elk uur een dag, elke dag een jaar ... had de spreker reeds bij andere gelegenheden gezegd ... moet het nu herhalen. Er kunnen zich nieuwe moeijelijkheden en verwikkelingen opdoen, die moeten vermeden ... Het geldt, als het ware eene *minute brûlante*. Er moet ... gemaakt en niet gewacht worden; de ministers moeten ... aanwenden wat mogelijk, wat geschikt is, om aan ... te geven wat zij verwacht, wat haar toekomt, waar... spraak heeft.

De heer *Romme* ondersteunt ten sterkste, wat door ... laatsten spreker is gezegd. Alleen moet hij der regering ... bedenking geven, om geene finantiële wetten aan te ... vóór en aleer de Grondwet herzien zij, opdat daardoor ... toekomst worde geprejudiceerd, daar hij de tegenwoordige ver... gadering niet geregtigd acht zich voor alsnog daarmede ... dig te houden. Daarop heeft ook betrekking het be... stelsel, dat zoo groote verandering noodig heeft.

De heer *Kniphorst* acht het tegenwoordige ministerie ... keeren in eenen staat van dissolutie en zij kan zoo niet ... gaan. Men moet nu der regering den tijd laten, om ... reorganiseren: dan kan alleen dat ministerie de voordragt ... tot Grondwets-herziening doen. Met leedwezen heeft hij ... nomen, dat er over een zoo gewigtig vraagstuk bij het ... nisterie geen gelijke geest heerscht. Dit bevreemdt hem ... meer, daar de Kamer, in haar welbekend rapport, de ... ten heeft opgegeven, die in de Grondwet moeten worden ... anderd. Hij moet verklaren, dat hij in dit opzigt niet ... ultra's behoort. Hij protesteert alzoo tegen al hetgeen ... mogt worden voorgedragen, dan door de Kamer is verlangd ... Hij voegt er bij, dat hij nooit een ministerie ondersteunen ... zal, dat meer leveren zal, dan door de Kamer is verlangd.

De heer *van Dam van Isselt* heeft met groot leedwezen ... het verschil van meening vernomen, dat er over een ... belangrijk onderwerp bij het ministerie bestaat. Ook hij ... gaarne gewenscht, dat de tegenwoordige ministers, die ... zoo veel vertrouwen ontvangen zijn, gezamenlijk ... hebben voorgedragen de ontwerpen, die tot verbetering ... gebrekkige staats-instellingen kunnen leiden. Wat aangaat ... den inhoud dier ontwerpen het moge strikt constitutioneel ... waar zijn, dat dezelve uit niets anders kunnen bestaan, ... uit wenschen, door de meerderheid der Kamer uitgedrukt ... Doch de stand van zaken is grootendeels veranderd ... toch bekend, dat de Koning, na inwinning van het gevoelen ... der Kamer, eene commissie benoemd heeft, om een gewij... zigde Grondwet te ontwerpen. Dat ontwerp is ter algemeene ... kennis gebragt. Indien de Kamer nu terugkomt op een ... slag, dat, naar aanleiding der 27 wets-ontwerpen, door ... vorige ministers ingediend, is opgemaakt, dan plaatst zij ... niet op het juiste standpunt. Het is noch het oogenblik, ... het voornemen der Kamer, om nu van hare zijde eene ... eener Grondwet te leveren, noch te doen blijken welke ... meeningen in dat opzigt zijn. Wanneer de regering des... nadere voorstellen aan de Staten-Generaal zal aanbieden, ... dan hoopt hij, dat alle de leden der Kamer *ultra's* ... zijn, waar het geldt, of strekken kan tot bevordering ... het geluk van den Staat, en om tot dat einde, bij het tot ... stand brengen van verbeterde instellingen, persoonlijke ... voelens of meeningen ten offer te brengen, op het altaar ... Vaderlands. Ook hij werpt echter verre van zich het ... beeld, dat hij tot de *ultra's* zou behooren, zoo ... woord gewoonlijk buiten 's lands begrepen en uitgelegd ... Neen, wanneer hij daaronder verstaan moet voorstanders van ... omverwerping van alle maatschappelijke orde en wettig ... gezag, dan houdt hij zich overtuigd, dat niemand der ver... gadering tot die partij behoort. Intusschen moet men niet ... vergeten, dat we ons in dit oogenblik bevinden in buitenge... wone omstandigheden, en niet in die rustige en kalme tijden ... waarin men vroeger te vergeefs getracht heeft tot eene ... grondwets-herziening te geraken. De Nederlandsche natie heeft ... in dezen tijd een bewonderenswaardig voorbeeld van orde en ... rust gegeven. Maar de Natie gaat reeds te lang gebukt onder ... eene voogdij; zij mag dan aanspraak maken, zij heeft het ... regt op, dat zij mondig verklaard worde. Sedert jaren hebben ... ben wij de Regering gewaarschuwd voor elken stap, waarbij ... het niet bleek, dat zij zich op de hoogte des tijds plaatste ... of dat zij de wenschen en behoefte des volks begreep. W... waarschuwen nog. Alle leden der Kamer zullen gewis hunne ... pligt weten te vervullen. Zij zullen niet voor bedreigingen ... gen terugdeinzen. Maar dit neemt niet weg, dat, naar ... oordeelt, de dag is aangebroken, waarop ieder, die ...

vaderland waarlijk lief heeft, een offer moet weten te brengen, niet van zijne innige overtuiging, maar van die gevoelens, die niet tegen de inspraak van het geweten zijn. Ook hij betreurt het, dat er nopens eene belangrijke zaak, een groot verschil van gevoelens bij het ministerie schijnt te zijn ontstaan. Ook hij wenscht in het algemeen belang, dat dit verschil spoedig ophoude, of eene oplossing erlange. De tegenwoordige bewindslieden hebben in een gewigtig oogenblik hunne taak aanvaard; zij hebben daardoor de orde en rust in den lande verzekerd; zij hebben zich daardoor verdienstelijk gemaakt jegens het vaderland. Indien er mogelijkheid kon bestaan dat zij zich alsnog verstonden, het zou zekerheid verschaffen, de orde bevestigen, het vertrouwen handhaven. Er valt niet aan te twijfelen, dat alle de leden van het ministerie slechts één doel hebben: de bevordering van het welzijn des vaderlands! Mogt onverhoopt geene eenstemmigheid te verkrijgen zijn, dan zal hij met vertrouwen de beslissing des konings te gemoet zien en dan hoopt hij, dat ook bij de raadslieden der kroon, die de tegenwoordige mogten opvolgen, het heil van den lande op den voorgrond moge staan, bij al hunne ontwerpen, ook bij die wegens de Grondwet.

De heer *de Kempenaer* heeft met leedwezen door een der vorige sprekers hooren gewagen van zekere overeenkomst, welke er tusschen regering en vertegenwoordiging zoude zijn gesloten, ten aanzien der in de Grondwet te brengen veranderingen; dat er zekere cirkel zou zijn getrokken, die niet mogt overschreden worden, en waarin regering en vertegenwoordiging zich alleen zouden mogen bewegen. Die meening zou hoogst schadelijk zijn voor de zaak en berust ook niet op hetgeen er gebeurd is. Onze geëerbiedigde Koning heeft een gewigtigen stap gedaan; Z. M. verlangde de wenschen der Kamer omtrent eene aanstaande Grondwets-herziening te kennen; dit zou den grondslag van onderzoek uitmaken van het voorstel, dat aan de vergadering zou worden gedaan. Het antwoord werd met spoed gevraagd en door de Kamer gegeven. Die inlichtingen der Kamer werden aan haar niet gevraagd als een besluit, waaraan de regering zich onveranderlijk moest houden, maar alleen ten einde het werk te kunnen aanvangen en ten minste eenigen grondslag te hebben. Er werd dan ook eene commissie benoemd, die zich bij de aanvaarding van hare taak de vraag voorstelde, of zij gebonden was tot eenen beperkten kring, dan wel of zij volkomen vrij was? Haar antwoord was, dat zij volkomen vrij was en het is die verklaring, die, naar het schijnt, door den eersten redenaar wordt afgekeurd. De Koning heeft het ontwerp aangenomen en het aan den ministerraad onderworpen. De Koning heeft alzoo goedgekeurd den weg door de Commissie ingeslagen. Hij verheugt zich daarover, omdat de gewigtige zaak daardoor niet geleden heeft. Het is op die wijze alleen mogelijk tot een goed, gewenscht werk te geraken: de Regering is thans vrij aan de Kamer zoodanige voorstellen te doen, als zij geraden zal oordeelen. Niemand heeft gewis met meer leedwezen dan hij straks het berigt vernomen, dat er bij het ministerie, nopens dat gewigtige vraagstuk, geene eenstemmigheid meer bestaat. Met levendige vreugde heeft hij toch dat ministerie deszelfs taak zien aanvaarden. Hij had zijne hoop en zijn vertrouwen gevestigd op het programma, dat het bij zijne optreding deed kennen. Uit dien hoofde had hij niets anders kunnen verwachten, dan dat het ontwerp der commissie hier en daar welligt wat gewijzigd tot de Kamer zou gekomen zijn. Nooit had hij kunnen verwachten, dat er omtrent de grondslagen der nieuwe constitutie verschil tusschen deze raadslieden der kroon zou hebben kunnen ontstaan. Immers reeds de voornaamste en belangrijkste punten waren uitgemaakt door de verklaring, dat de Britsche constitutie, gewijzigd naar 's lands behoeften, zou worden ingevoerd. Welnu, wat anders heeft de staatscommissie geleverd?

Spreker is het wel eens, dat de meest mogelijke spoed in de behandeling van het grondwettige vraagstuk moet worden in het oog gehouden en wenschelijk is, maar dat ook alle overhaasting moet worden voorgekomen. Na de mededeeling van het ministerie, meent hij, dat men het besluit des konings moet afwachten, dat bedaard en niet overijld moet worden genomen en dat voor het welzijn van den staat van groot belang te achten is. Hij wenscht, dat weinige dagen voldoende zullen zijn, om den stand van zaken rustig en ernstig te overzien en het ministerie die dagen aanwende, om te onderzoeken, of het niet in staat is, door opoffering van persoonlijke begrippen over ondergeschikte punten, tot eenstemmigheid te geraken. Het is voor het vaderland van het grootste belang, dat alles worde beproefd, om het gewigtige werk niet te verdagen of te bederven, maar tevens om te trachten overeenstemming tot stand te brengen. Dat de ministers dan nog eens in hunnen raad onderzoeken, of zij, ter bevordering van het algemeene welzijn, niet tot eenstemmigheid kunnen geraken en besluiten de handen ineen te slaan. Het heugelijk berigt daarvan zou geheel het vaderland, der geheele Kamer, aangenaam zijn, genoegen geven en rust verzekeren.

De heer *van Goltstein* gelooft, dat men zijn gevoelen niet behoorlijk heeft gewaardeerd. De vorige spreker heeft geen ander standpunt ingenomen, dan hij zelf. Er is geene overeenkomst tusschen regering en vertegenwoordiging gesloten nopens de veranderingen in de Grondwet te brengen. Maar de Kamer heeft haar gevoelen in een verslag opgegeven. Een nieuw ministerie is opgetreden. Het heeft zijn programma blootgelegd. De Britsche constitutie zou den grondslag uitmaken onzer nieuwe staatsregeling. De Kamers hebben haar vertrouwen aan het nieuwe ministerie geschonken. Op die wijze is er overeenstemming ontstaan en tot stand gebragt tusschen regering en vertegenwoordiging. Hij is het alzoo met vorige sprekers in de hoofdzaak volkomen eens. Maar hij oordeelt tevens, dat het ontwerp der commissie geheel vreemd is aan de vergadering; deze was door den Koning geroepen om Hoogstdenzelven in dezen raad te verschaffen. Het moet nu aan de regering worden overgelaten te beslissen, wat zij zal goedvinden, dat daaruit worde geput. Dat werk kan op dit oogenblik in de Kamer geen onderwerp van beschouwing meer uitmaken.

De heer *Verwey Mejan* heeft met het grootste leedwezen en met de grootste deelneming het lot vernomen, dat alsnu het eerste Nederlandsche ministerie schijnt te beurt te zullen vallen. Het ware welligt voorzigtig en raadzaam geweest, de gedane mededeeling bloot voor kennisgeving aan te nemen en thans niet te beraadslagen, wat wij wenschen en verlangen. Doch nu er door velen het woord gevoerd is, is het wenschelijk, dat het berigt niet bloot voor kennisgeving worde aangenomen en tot een *fait accompli* gemaakt, of als zoodanig beschouwd. Het verdient bedaarde en rijpe overweging, welk gevolg aan de gedane mededeeling moet worden gegeven. Bij de bestaande vrees, dat er noodeloos tijd verloren zal gaan voor de herziening der grondwet, en dat men daarbij òf te weinig doen òf te ver zal gaan, ware het, in den tegenwoordigen tijd, dubbel heilzaam, dat de vergadering zich vereenigde met het denkbeeld, dat zij haar vertrouwen en haren wensch te kennen gaf, dat de ministers zich alsnog konden vereenigen en verstaan nopens de bestaande punten van verschil.

Dit denkbeeld wordt van onderscheidene zijden ondersteund.

Ter voldoening aan het verzoek van den voorzitter, brengt de heer *Verwey-Mejan* het voorstel op schrift en ter tafel, houdende dat de Kamer de ministers meent te moeten uitnoodigen in overleg te treden, ten einde te onderzoeken, of het bestaande verschil van gevoelen voor geene oplossing vatbaar is? Het was minder zijne bedoeling, om een bepaald voorstel aan te bieden, dan wel om de gedane mededeeling niet stilzwijgend voorbij te laten gaan.

De *Voorzitter* meent, dat het gedane voorstel in hoofdelijke omvrage moet worden gebragt.

De heer *Verwey Mejan* hervat, dat hij het voorstel gedaan heeft in het algemeen belang, zoodat er geene stemming of onderzoek in de afdeelingen over kan te pas komen.

De heer *Faber van Riemsdijk* deelt, als lid der Kamer, het geuite leedwezen over het verschil, dat zich zoo onverwacht geopenbaard heeft, doch dat dit leedwezen mede zou worden gedeeld, van den kant der Kamer, is eene zaak, in de gevolgen van te veel gewigt; zoodat hij niet besluiten kan, om zonder nader onderzoek in de afdeelingen daarover te beslissen.

De heer *Gevers* kan het gevoelen niet deelen, dat het eenig nut zou hebben, zoodanigen wensch te uiten. Reeds is besloten, dat de ontvangene mededeeling zal worden gedrukt en rondgedeeld. Hij brengt gaarne hulde aan de goede bedoelingen des voorstellers, maar hij gelooft niet, dat het tot een goed einde zal leiden. De ministers hebben ongetwijfeld, na rijp beraad, de verklaring aan de Kamer komen doen. Zij hebben gewis den omvang daarvan begrepen. Het is niet te voorzien, dat zij thans, op het verlangen der Kamer, van gevoelen zullen veranderen; dat zou voorzeker geene homogeniteit bewijzen. Gaarne verlangde hij, dat het ministerie aan het roer van zaken bleef, doch hij acht het ongeraden, om, na de afgelegde verklaring, op eene officiele wijze van den kant der Kamer dat verlangen te kennen te geven.

De heer *Schooneveld* deelt het gevoelen van den vorigen spreker. Men mag niet anders veronderstellen van de tegenwoordige bewindslieden, dan dat alle pogingen tot vergelijk van het verschil, reeds beproefd en vruchteloos gebleven zijn. De Kamer kan geen voorstel goedkeuren, dat zou kunnen leiden tot beginselloosheid. Welk oordeel zou Nederland wel vellen over mannen, die, nadat zij plegtig hebben te kennen gegeven, dat zij het niet eens zijn, omdat zij nopens hoofdzaken van gevoelen schijnen te verschillen, in een of twee dagen zouden komen verklaren, dat de twist is bijgelegd. Wij mogen betreuren en leedwezen betuigen. Maar spr. ten minste zal zich krachtig verzetten tegen elken ander maatregel, dien men mogt voorstellen, dat van den kant der Kamer worde genomen.

De heer *Duymaer van Twist* doet opmerken, dat de mededeeling der ministers reeds voor kennisgeving is aangenomen, en dat er tevens besloten is, haar te doen drukken en ronddeelen; zoodat het gedane voorstel door den heer *Verwey-Mejan* van zelf komt te vervallen. Trouwens, die heer heeft reeds verklaard, dat hij geen bepaald voorstel meende te moeten doen.

De heer *Verwey-Mejan* zegt, dat hij slechts een denkbeeld heeft willlen uitdrukken; dat de loop, dien de beraadslagingen thans nemen, geheel is tegen zijne bedoeling en dat zijn voorstel, als men het dan alzoo beschouwt, moet aangemerkt worden als te zijn ingetrokken.

Den heer *van Rosenthal* doet het genoegen dat de vorige spreker zijn voorstel heeft ingetrokken, dat geen nut meer kon te weeg brengen. Het zou welligt het gewenschte gevolg niet hebben kunnen opleveren. Doch dit neemt niet weg, dat ook hij den wensch te kennen geeft, dat de ministers, in het hooge belang des lands, blijven voldoen aan dat gedeelte der taak, die zij op zich genomen hebben, om de zaken aan den gang te houden, ten einde dan later te zien, of zij zich omtrent het gewigtig werk der grondwets-herziening niet zouden kunnen verstaan. Intusschen zou ook dat werk niet behoeven stil te staan. Op die wijze zou alle spanning kunnen worden voorgekomen of ophouden.

Ook de heer *van Heemstra* heeft het ontvangen berigt betreurd. Immers, sedert langen tijd, en ook nu, verwacht de natie met de grootste belangstelling de voordragt tot herziening der Grondwet. Al het gewigt van het werk wordt door een ieder ingezien. Reikhalzend zag men de voorstellen te gemoet en wie moet het dan niet betreuren, dat het, ten dezen aanzien, bij het ministerie aan eenstemmigheid ontbreekt. Hij ziet geen heil in eene uitnoodiging van den kant der Kamer, om ministers, die het over eene hoofd-quaestie niet eens zijn, langer bij elkander te houden. Hij wederlegt de meening, door den laatsten spreker geopenbaard. Het werk der Grondwets-herziening moet in zijnen geheelen omvang worden onderzocht en behandeld; geene enkele brokstukken onderzocht en afgedaan. Juist daardoor zou onrust en spanning in den lande kunnen ontstaan. Elke verschuiving, elk uitstel is hoogst gevaarlijk in den tegenwoordigen toestand. Daartoe zal spreker nooit medewerken.

De heer *van Rozenthal* meent, dat aan zijne woorden geen te uitgebreiden zin moet worden gegeven. Het is evenmin zijn verlangen de herziening tot ondergeschikte punten te bepalen of haar uit te stellen.

Daarna worden de beraadslagingen geopend over het ontwerp tot instandhouding van sommige belgische wetten in Limburg.

Z. Exc. de president van den ministerraad vraagt het woord en merkt op dat onder de aangelegenheden van zeer moeijelijken aard, te beschouwen is de verhouding in welke de nederlandsche provincie Limburg, met uitsluiting van Venlo en Maastricht, tot den Duitschen Bond staat. Hoezeer door de Nederlandsche Grondwet geregeerd, is zij desniettemin onderworpen aan de verpligtingen welke de Duitsche Bond aan dezelve als medelid van dien bond kan opleggen.

De gebeurtenissen in Duitschland brengen thans mede, dat een maatregel van den Duitschen Bond uitgaande, in Limburg moet worden toegepast, welke kwalijk rijmt met de instellingen van onze Grondwet. Daarom is het verkieslijk geacht, een commissaris voor dat gedeelte van Limburg te benoemen, dat onder den Duitschen Bond geplaatst is, welke belast is met de uitvoering van de noodige maatregelen. Zoo wordt o. a. thans ten uitvoer gebragt het besluit van den Bond, wegens het verkiezen van 2 gedeputeerden voor de groote duitsche nationale vergadering, te Frankfort te houden, ten einde aldaar het hertogdom, in verhouding tot den Duitschen Bond, te vertegenwoordigen. De beraadslagingen dier vergadering, die noodwendig het hertogdom raken, zullen welligt tot onderhandelingen aanleiding geven, waarin de regering zich alsdan zal beijveren, voor de aan haar toevertrouwde belangen te waken. Op dit oogenblik iets vooruit te loopen, zou voorbarig en ongeraden zijn; maar het ministerie behoudt zich voor, om, zoodra deze aangelegenheid tot meerdere rijpheid zal gekomen zijn, aan de Kamer deswege verdere mededeeling te doen.

Het ontwerp alsnu in omvraag gebragt zijnde, wordt met algemeene stemmen aangenomen.

Thans worden de beraadslagingen geopend over het aan de orde zijnde wets-ontwerp tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1846.

Z. Exc. de tijdelijke minister van marine en koloniën vraagt, alvorens tot de beraadslagingen wordt overgegaan, het woord en doet opmerken, dat de onderhavige wets-voordragt geheel en al door zijnen ambtsvoorganger is ontworpen, dat hij evenwel met de vereischte zorg alle daartoe betrekkelijke bescheiden heeft nagegaan en onderzocht en hij dus de verdediging van de voordragt op zich neemt. Bovendien is dezelve ook nog op nieuw bij den ministerraad aanhangig geweest en deze heeft geen bezwaar gezien om verder gevolg aan de voordragt te geven. Als bij dezer de regering prijs stelt op openbaarheid, heeft Z. Exc. de magtiging gevraagd en verkregen, om aan de Kamer nader inzage te geven van al de stukken die tot dit wets-ontwerp betrekking hebben, en welke in handen der Staats-Commissie zijn geweest.

Ten slotte laat Z. Exc. aan de Kamer de beslissing der vraag over, of zij het ontwerp nu reeds in behandeling wil nemen, dan wel, of zij hetzelve nog tot een verder tijdstip wilde uitstellen.

De heer *van Heemstra* herinnert dat hij telken jare tegen het ontwerp tot regeling van het koloniaal batig slot gestemd heeft; niet zoozeer om den inhoud als wel om de uitlegging, welke de Regering steeds aan art. 59 der Grondwet heeft gegeven. Wanneer spr. thans zijne stem ten gunste der voordragt zal uitbrengen, dan is dit niet omdat hij veranderd van gevoelen is, maar alleen omdat hij begrijpt dat het tegenwoordig ministerie niets anders doen kon, dan de voordragt, zoo als die is liggende aan te bieden. Overigens geeft hij zijne goedkeuring met des te meer gerustheid, vermits bij de aanstaande herziening der Grondwet dit gewigtig punt wijziging zal ondergaan.

De heer *van Rijckevorsel* herinnert, dat ook hij steeds *tegen* dergelijke wetsvoordragten als de onderwerpelijke heeft gestemd. Hij meent dit ook nu evenzeer te moeten doen, en heeft alleen het woord gevraagd om te kennen te geven dat zijne gedurige afstemming niet was gelegen in gebrek van persoonlijk vertrouwen in den minister. Neen, niettegenstaande hij vertrouwen stelde in zijne kunde en braafheid, heeft hij de voordragten niet goedgekeurd omdat hij overtuigd is van de verkeerde uitlegging aan art. 59 der Grondwet gegeven.

Daar nu dit wetsontwerp op dezelfde uitlegging geschied is, zoo meent spreker even daarom hetzelve te moeten afstemmen, niettegenstaande er een ander ministerie sedert is opgetreden.

In omvraag gebragt is de voordragt aangenomen met 44 tegen 9 stemmen.

Tegen hebben *gestemd* de heeren: *Nap*, *de Kempenaer*, *van Rijckevorsel*, *van Goltstein*, *Kniphorst*, *van Dam van Isselt*, *de Monchy*, *van Heloma* en *van Panhuys*.

Vervolgens heeft de commissie voor de petitiën, bij monde van onderscheidene rapporteurs, verslagen uitgebragt op verschillende in hare handen gestelde stukken. In overeenstemming met het uitgedrukt verlangen der Kamer in eene vorige zitting, is dit ook geschied nopens de ingekomen adressen van den heere Mr. *L. Metman* c. s. te 's Hage en Mr. *S. P. Lipman* te Amsterdam, betrekkelijk de herziening der Grondwet. Wordt besloten tot nederlegging ter griffie en verzending der verzoekschriften aan den Ministerraad.

Verder niets meer aan de orde van den dag zijnde, wordt de vergadering gescheiden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 10 Mei. De zitting der nationale vergadering was heden weder vrij verward. Zij, die achtervolgens het spreekgestoelte beklommen, werden telkens in de rede gevallen en tot zwijgen gedwongen. Een dergelijk lot onderging de heer Martin van Straatsburg, die uit naam van den heer Dupont verklaarde, dat deze zoo men voor hem mogt stemmen, die benoeming niet zou aannemen. De heer Berryer zag zich verpligt de vergadering ernstig tot de orde te vermanen en te verzoeken geen namen te noemen. Na eene hevige discussie in de grootste verwarring werd besloten de stemming over het voorstel van de heer Dornès door middel van hoofdelijke oproeping te doen plaats hebben.

De president stelde voor drie commissiën te benoemen, voor de constitutie, den arbeid en de finantiën, doch nadat de heeren Berger, Leyraud en Lafayette het ontijdige daarvan hadden aangetoond, trok de president het voorstel weder in en verklaarde dat de stemming over de commissie van uitvoerend bewind het volgend resultaat had opgeleverd.

	Tegenwoordig	794	leden
De heer	Arago	725	stemmen.
»	Garnier Pages	716	»
»	Marie	702	»
»	Lamartine	643	»
»	Ledru Rollin	458	»

Deze vijf heeren werden vervolgens onder luide toejuiching der vergadering tot leden van het uitvoerend bewind geproclameerd.

De zitting gaat voort. De heer Wolowski neemt het woord om de tusschenkomst van Frankrijk voor Polen in te roepen.

De heer Wolowski zal heden voorstellen eene commissie te benoemen tot verbetering van het lot der arbeidende klasse.

De *National* dringt met kracht aan op de tusschenkomst van Frankrijk in de zaken van Polen en Italie.

De heer Louis Blanc hield eene redevoering over den toestand van het werkvolk, die echter niet veel genoegen verschafte. De heer Peupin, een horologiemakers-gezel, bestreed met veel talent de stellingen van den heer Blanc. De vergadering scheidde ten 7 ure.

— Heden avond zal waarschijnlijk de uitvoerende commissie hare eerste zitting houden, en over de benoeming der ministers beraadslagen.

MADRID, 5 Mei. Heden is bij *bando* van H. M. de staat van beleg der hoofdstad opgeheven.

— De benoeming van een Pruissisch gezant aan ons hof heeft hier veel genoegen gegeven.

ENGELAND.

LONDEN, 10 Mei. Eergisteren herhaalde lord Palmerston in het huis der gemeenten de verklaring, dat Pruisen en Denemarken het aanbod eener bemiddeling van het Britsche gouvernement hadden aangenomen; dat hij met beide partijen in gemeenschap was en hoopte de zaak tot eene minnelijke en voldoende schikking te brengen. Ook had Denemarken zich tot Rusland gewend om diens bemiddeling te verzoeken.

— In de zitting van gisteren der beide huizen van het parlement viel niets van bijzonder belang voor.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 11 Mei. De belangrijkheid der gebeurtenissen heeft onzen aartsbisschop doen besluiten zijne suffragaan-bisschoppen tot eene conferentie uit te noodigen. De bisschop van Paderborn, alsmede Mgr. Arnoldi, bisschop van Trier (van wien men dezer dagen zeide, dat hij ten gevolge der onlusten te Trier, heimelijk die stad verlaten had) zijn reeds hier aangekomen. Nog verwacht men den bisschop van Munster.

— Wel verre van den strijd op te geven, heeft Denemarken in de grootste stilte versche troepen op Alsen laten komen die ten getalle van 10 000 man de landengte gepasseerd en op het vaste land van Sleeswijk bij Döppel geland zijn. De Pruissen hebben op die hoogte slechts 5 a 6000 man tegen hen over te stellen.

— Volgens berigten uit Kopenhagen wordt die stad grootelijks versterkt, omdat men vreest voor eenen aanval van den kant van Engeland, ten gevolge van het aanhouden en opbrengen van Engelsche schepen.

— Brieven uit Stokholm geven te kennen dat ofschoon er een aanzienlijk observatiekorps te Schonen geplaatst is, de regering nogtaus besloten heeft de striktste neutraliteit te bewaren.

— Uit Helgoland schrijft men dat er nog geene Bremer schepen genomen zijn; tot 10 Mei zouden de schepen met landverhuizers ongemoeid gelaten worden. Van de Hamburger schepen zijn er reeds vier opgebragt.

— In Stettin en Bremen begint men ernstige maatregelen te beramen om de Deensche oorlogschepen hetzij door branders te vernielen, of met kanonneerbooten te bestoken of door entering te overmeesteren.

BERLIJN, 9 Mei. Uit eene goede bron wordt verzekerd dat Rusland aan ons kabinet eene nota heeft gerigt, waarin ophelderingen worden gevraagd omtrent het binnenrukken der Pruissen in Jutland. Voorts verzekert men van denzelfden kant, dat er aan gedacht wordt om te Frankfort een voorloopig centraal bestuur te vestigen.

— Men verneemt hier dat den 7 Mei 13000 Polen, onder aanvoering van Mieroslawski, van drie kanten door de Pruissen omsingeld, de wapens nedergelegd en zich op genade en ongenade zouden overgegeven hebben. Hunne poging om zich door de Pruissische troepen heen te slaan zou mislukt en hun geen andere weg overgebleven zijn dan de vlugt naar het koningrijk Polen, waar zij in handen der Russische troepen zouden vallen.

(*Wij behoeven om de onwaarschijnlijkheid van dit berigt nog sterker te doen uitkomen slechts te zeggen, dat de* Posener Courant, *welke der Poolsche zaak vijandig is, niets daarvan gemeld heeft.*)

— Omtrent de in Warschau ontdekte zamenzwering onder de officieren van het Russisch garnizoen verneemt men dat het hun reeds gelukt was al het geschut der citadel te vernagelen, toen, men weet nog niet door welk toeval, de zaamgezworenen ontdekt en ten getalle van 55 in hechtenis genomen werden. Vijf hunner zijn reeds doodgeschoten. Men ziet hieruit dat in Rusland de Bijlejeffs, de Turgenieffs en de Bestuscheffs nog niet zijn uitgestorven.

Men schrijft uit Constantinopel, dd. 13 April; dat er omtrent de handelingen van Mgr. Ferrieri nog niets uitlekt. Tot aanknooping van duurzame betrekkingen tusschen den H. Stoel en de Porte schijnt hij bevelen uit Rome te wachten. De onderhandelingen, welke hij met de aldaar aanwezige schismatieke hoofden heeft aangeknoopt, zijn tot dusverre zonder gevolg gebleven.

ITALIE.

De berigten over den toestand van Rome luiden eenigzins gunstiger. Evenwel is het van groot belang, daaraan geen onvoorwaardelijk geloof te hechten, ja ze voorshands te wantrouwen; immers men kan van Rome niets meer te weten komen, dan de opstandelingen willen, dat bekend zij, vermits zij meester zijn van de poorten der stad.

Een corps Oostenrijkers heeft des nachts een aanval op de citadel van Ferrara beproefd, doch zij zijn met verlies teruggeslagen.

— Volgens een brief uit Ancona is aldaar een buskruidverraad der Oostenrijkers ontdekt. Zij wilden de stad met hare 40,000 inwoners in de lucht laten springen, op het oogenblik der landing van de Napelsche troepen, waarna de Oostenrijkers zich van Rome wilden meester maken.

— De berigten uit Weenen van 7 Mei bevestigen volkomen de algeheele nederlaag van Radetzky.

Daags na de overwinning van Bussolengo, heeft Karel-Albert 1700 Oostenrijkers gevangen genomen tusschen Pischiera en Lazese.

Het leger van Nugent wordt op 25.000 man begroot. Het hoofd-kwartier is te Conegliano gevestigd, 10 ure van Venetië. De generaal Durando staat te Treviso met een gedeelte der Pauselijke troepen om hem den voortgang te beletten.

— Men schrijft uit Milaan dat het provisioneel bestuur, zich dag en nacht onledig houdt met het organiseren van een geregeld leger, hetwelk voor Lombardije op 40,000 man wordt bepaald.

— Het milaansch blad *22 Maart* meldt dat Peschiera van alle kanten streng geblokkeerd is en onophoudelijk beschoten wordt. Een brief uit Ferrara van 27 April meldt dat Zucchi zich in Palmanova dapper verdedigt en meermalen de Oostenrijkers terug geslagen heeft.

— Het is aan de Piemontezen niet gelukt Radetzky de gemeenschap met Tyrol af te snijden; immers de zich in Zuid-Tyrol bevindende veldmaarschalk Wilden is van daar naar Verona en aan gene zijde der Adigo getrokken, terwijl de Piemontezen, zonder handgemeen te worden, eene achterwaartsche beweging hebben gemaakt.

— Den 30 April is te Napels weder een oproer uitgebarsten. Het ministerie is afgetreden. Messina wordt voortdurend gebombardeerd.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		11 MEI 4 u. gebl.	12 MEI 4½ u.		gebl.
NEDERL. Werkel. Sch. à	2½ pCt.	42 13/16	41½	42	41⅞
Dito Dito	3	47¾	47¼	47⅝	47¾
Dito Dito op resc.	3				
Dito Dito	4	62½	62	62¼	62¼
O. I. Leening	4		60½	60¾	
Amortis. Syndic.	3½		61	61½	
Handel-Maatschappij	4½	120	120		
Haarlemmermeer	5				
Aand. Rijn-Spoorweg	4½		62		
Aand. Holl. S. M.	4½	49	50		
BELGIE	4½		58		
Dito	2½		31¼	31½	
Dito bij Rotschild	2½				
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	10½	10¼	10 5/16	
Dito Dito van 510 £	5	10⅛	9 13/16	10	10
Dito bij Dito onb. st.	5	9⅝	9½	9⅝	
Dito	3	24¼			
Dito Binnenl. à 6 m.	3	17¾	17 1/16	17½	17 7/16
Coupons Ardoins		6⅜	6¼	6 13/16	
Passive					
Deferred					
Fransche Uitgest.		2⅞			
PORTUGAL, te Londen	3				
Dito Dito	4	16⅛	15¾	16¼	16⅛
Dito Binnenl. à 1 Conto	5				
RUSL. Ob. H. 1798 en 1816	5	88	87½	88	
Dito Dito 1828 en 1829	5	85⅛	86½	86⅝	
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	71	71	71¼	
Dito bij Hope	4	63¼	63¼	63⅜	
Dito bij Stieglitz en C°.	4	63½	62¼	63¼	
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6		47½		
Cert. van Dito	6	48	47⅞		
POLEN, Certific.	4				
Dito Aand. met Loten fl 300	f				
Dito Dito fl 500					
AMERIKA, Phil. Bank	6 pCt				
Dito	5				
Dito Bank-Actiën					

Oostenrijk, Met. 5 pc. 53; id. 2½ pc. 26¼, 27⅝, 27⅝; Braz 5 pc. 69, 69¼; Mexico 5 pc. 14⅝; Peru 6 pc. 19½, 20, 19⅝; Venezuela 2 pc. 18½.

Wisselkoers.

2/m. Hamburg 34⅝; Zigt dito 34⅞; 2/m. Londen 11.83, Zigt Londen 11.93; 3/m. Lisbon. 40; 3/m. Porto 40; Petersb. 1.69.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 11 Mei.

GRAANMARKT.

Tarwe en *Rogge* in een doen, met weinig handel; o. b. Poolsche *f* 360; 128 ℔ j. dito *f* 330; 128 ℔ *f* 326; 127 ℔ mindere dito *f* 310; 118 ℔ n. Vriess. 131 ℔ Gelders. *f* 258; 131 ℔ Kubanka *f* 227.

Rogge 118 ℔ Petersb. *f* 160; 115 ℔ dito *f* 154.

Garst als voren; 113 ℔ n. Decus. *f* 164.

Haver zonder handel.

Boekweit een doen, 122 ℔ n. Holsteins. *f* 228; 116 ℔ *f* 182; 118 ℔ n. Vriess. *f* 210.

Koolzaad. Carolinerzijl £vl. 57. *Lijnzaad f* 5 hooger. changelsch 101/2 ℔ *f* 220. Odessa 112/13 ℔ *f* 270. per 6/w. *f* 36¼; Vliegend *f* 35; primo Sept. *f* 34½; Oct. *f* 34⅝ 5,; Nov. *f* 35; Dec. *f* 35¼. *Lijnolie* per *f* 29¼, Vliegend *f* 28. *Hennepolie* per 6/w. *f* 35½; *koeken* 58, 62. *Lijnkoeken* 8, 10.

ANTWERPEN, 11 Mei. Belg. leen. 2½ pc. 34½; id. 4½ 63½; Spanje Ard. 5 pc. 10¼ ex div.

PARIJS, 10 Mei. Fr. 3 pc. 49,50; id. 5 pc. 73,00; kistb. 30,00; Bank-Actiën 1420; Belg. 1840, 5 pc. 68½; 5 pc. 68; Nap. 5 pc. 71,00; Piem. leen. 835; Rom. leen.

MADRID, 5 Mei. Act. Sch. 3 pc. 21¾; id. 5 pc. Uitgest. Sch. 5½; id. Coup. 9.

LONDEN, 10 Mei. Cons. op tijd 84⅛ a 84¼; Brazilië a 70; id. 1829/39 68 a 70; Ecuador 2⅛ a 2⅜; Venez. Uitg. 5¾ a 6¼; Gren. 14½ a 15½; Uitg 2¾ a 3; Denem. 60 a 65; Holl. 2½ pc. 42½ a 43½; id. 4 pc. 63 a 64; 16 a 16½; Peru 34 a 36; Portug. 4 pc. 17½ a 18½; Rusl. 5 pc. 84 a 86; Spanje 5 pc. 12¾ a 13¼; id. 3 pc. 23½ id. Passive 3⅛ a 3⅜.

WEENEN, 8 Mei. Met 5 pc. 66¼; id. 3 pc. 44; fl. 250, 69; id. fl. 500, 106.

BERLIJN, 10 Mei. Schuldbr. 3½ pc. 70¾; Loten 77½; bij Stiegl. 4 pc. 66; Pools. Lot. fl. 200, 81.

HAMBURG, 9 Mei. Rusl. Engels. leen. 82; Stiegl. 4 pc. 65.

FRANCFORT, 10 Mei. Met. 5 pc. 56¾; Bank-Actiën Darmst. Lot. fl. 50, 53¾; id. fl. 25, 19; Badens. Lot. 36½; id. fl. 35, 23¾; Nassaus. fl. 25, 19; Holl. 2½ pc. Spanje 5 pc. 12½; id. 3 pc. 17⅝; Polen fl. 300, 70; fl. 500, 48.

LAATSTE BERIGTEN.

ELECTRO MAGNETISCHE TELEGRA

(3 *ure* 30 *minuten*)

Al de ministers zijn heden morgen bij Z. M. ten hoore geweest. Daarna is de heer Faber van Riems bij Z. M. toegelaten.

Men spreekt van het aftreden van de heeren en Donker Curtius.

Bij de Redactie is ontvangen voor de Kerk der H. Maagd *Auxilium Christianorum*, te Curaçao:

Van G. J. *f* 2,50.

ADVERTENTIEN.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.